

ბუღალტრული აღრიცხვის ხარისხის ამაღლების კონცეპტუალური ვექტორები მცირე და საშუალო ბიზნესისთვის

DOI: <https://doi.org/10.52340/bal/2023.02.02>

რეზიუმე

ნაშრომი ეხება საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვის ხარისხის ამაღლების აუცილებლობას - ამ სფეროში არსებულ პრობლემებსა და მათი გადაწყვეტის პერსპექტივას.

ავტორები ყურადღებას ამახვილებენ გამოწვევებზე, რომლებიც დარგში განხორციელებული რეფორმების შემდეგ დაგროვილი გამოცდილებამ გამოკვეთა და შემდგომ დახვეწას, დროის შესაბამისად ახლებურ გადაწყვეტილებებს საჭიროებენ. მათი აზრით, ბუღალტრული აღრიცხვას, ფუნდამენტური ხარისხობრივი მახასიათებლების უზრუნველყოფასთან ერთად, ეკისრება ხელმძღვანელებისთვის გამოყენებადი ინფორმაციის დროულად და სრულად მიწოდება. ბუღალტრული აღრიცხვის შემდგომი განვითარება, უპირველესად, მმართველობის პროცესში გამოსაყენებელი სააღრიცხვო ინფორმაციის ხარისხის ამაღლებაა, რაც ბუღალტრების მომზადების და კვალიფიკაციის ამაღლების კომპლექსური ღონისძიებების განხორციელებას მოითხოვს. დარგში არსებულ პრობლემებს, ყველაზე უკეთ, პროფესიის წარმომადგენლები გრძნობენ და შეუძლიათ მათი გადაწყვეტა.

სტატიაში წარმოდგენილია შესაბამისი არგუმენტები და მათგან გამომდინარე პროფესიული გაერთიანებების შეჯერებული საყურადღებო კონცეპტუალური მოსაზრებები საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების ხარისხის ამაღლებისთვის აუცილებელ ღონისძიებებზე.

ლავრენტი ჭუმბურიძე

ბიზნესის ადმინისტრირების დოქტორი,
ბაფ აღმასრულებელი დირექტორი,
<https://orcid.org/0009-0009-5950-2391>
E-mail: lavrenti@baf.ge

ლევან საბაური

ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი,
თსუ პროფესორი ბაფ გამგეობის წევრი,
<https://orcid.org/0000-0002-7980-4268>
E-mail: sabaurilevan@gmail.com

იური პაპასკუა

ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიური დოქტორი,
სსუ პროფესორი,
საბფმფ აღმასრულებელი დირექტორი
<https://orcid.org/0000-0002-7849-2426>
E-mail: papaskuaiuri@gmail.com

საკვანძო სიტყვები: ბუღალტერთა სერტიფიცირება, ბუღალტერთა რეესტრი, ბუღალტერთა ერთიანი საკვალიფიკაციო მოთხოვნები, ბუღალტერთა განგრძობითი სწავლება.

ციტირებისთვის: ჭუმბურიძე ლ., საბაური ლ., პაპასკუა ი., ბუღალტრული აღრიცხვის ხარისხის ამაღლების კონცეპტუალური ვექტორები მცირე და საშუალო ბიზნესისთვის, ჟურნალი „ბიზნესი და კანონმდებლობა“, No2, 2023 წ. გვ. 17-24.

CONCEPTUAL VECTORS OF IMPROVING THE QUALITY OF ACCOUNTING FOR SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESSES

RESUME

The paper outlines the urgent need to improve accounting quality in Georgia - issues of the field and perspectives to solve problems.

The authors draw attention to the challenges that have been highlighted by the accumulated experience after the reforms implemented in the field and require further refinement and new solutions in accordance with times. According to them, accounting, along with providing fundamental qualitative characteristics, is responsible for timely and complete provision of useful information to managers. The further development of accounting is, first of all, the improvement of the quality of accounting information to be used in the governance process, that requires the implementation of

Lavrenti Chumburidze

Doctor of Business Administration,
Executive Director of the Gfpaa
<https://orcid.org/0009-0009-5950-2391>
E-mail: lavrenti@baf.ge

Levan Sabauri

Academic Doctor of Economic Sciences,
Professor of TSU, Member of the board of Gfpaa
<https://orcid.org/0000-0002-7980-4268>
E-mail: sabaurilevan@gmail.com

Iuri Papaskua

Academic Doctor of Economic Sciences, SSU
Professor, Executive Director of the Gfaafm
<https://orcid.org/0000-0002-7849-2426>
E-mail: papaskuaiuri@gmail.com

complex measures for the training and improving qualification of accountants. Professionals are well-aware of existing challenges. Thus, they are more efficient to resolve obstacles of the field than any other individuals.

The article presents the relevant arguments and, based on them, the important conceptual opinions of the professional associations on the necessary measures to improve the quality of accounting and reporting in Georgia.

Key words: certification of accountants, accountant registry, unified qualification requirements of accountants, continuing education for accountants.

For citation: Chumburidze L., Sabauri L., Papaskua I., Conceptual vectors of increasing the quality of accounting for small and medium-sized businesses, Journal "Business and Legislation", No. 2, 2023. p. 17-24.

ძირითადი ტექსტი

შესავალი

გასული საუკუნის 90-იანი წლების ფორმაციული გარდაქმნების ეტაპზე, კერძო საკუთრებით ურთიერთობაზე დაფუძნებული ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის სფეროში დაწყებულმა რეფორმებმა და შემდგომ პერიოდში მიღებულმა საკანონმდებლო აქტებმა საქართველოს ეკონომიკას განვითარების ინფორმაციული უზრუნველყოფის ბაზა შეუქმნა. საქართველოში დარგის შესაბამისი საერთაშორისო სტანდარტები, საწარმოთა ზომით კატეგორიებად დაყოფა, ყველა მენარმე სუბიექტისთვის ფინანსური ანგარიშგების წარმოება და გამოქვეყნება, სდბ, მსხვილი და საშუალო კატეგორიების საწარმოთათვის აუდიტის ჩატარების ვალდებულება, სფეროს რეგულირებისა და მმართველობის ევროპული მოდელი დამკვიდრდა (საქართველოს კანონი "ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ", 2016).

ასეთი კარდინალური ცვლილებებით, საქართველომ აღმოსავლეთ ევროპის პარტნიორობის ქვეყნებს გაუსწრო და სანიშნუშო შედეგებს მიაღწია. თუმცა შემდგომ, რეფორმების შედეგების პრაქტიკასთან ადაპტირებამ, ცნობიერების ამაღლებამ, დაგროვილმა გამოცდილებამ და განვითარებულმა მოვლენებმა ცხადყო, რომ რეგულაციით მოცული ცალკეული დებულებები დასახვეწია, რამდენიმე საკითხი, ვითარების შესაბამისად, ახლებურ აღქმას და საუკეთესო პრაქტიკით ჩანაცვლებას საჭიროებს.

დაკვირვებით და გამოცდილებით გამოვლინდა, რომ ფაქტობრივად, მცირე და საშუალო საწარმოთა აბსოლუტურ უმრავლესობაში ბუღალტრული აღრიცხვა და ფინანსური ანგარიშგების შედგენაზე პასუხისმგებლობა მთლიანად დაკისრებული აქვს ბუღალტერს ან ბუღალტრული აღრიცხვის განმახორციელებელ პირს. ბუღალტრული აღრიცხვის ხარისხი, ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და სამართლიანი წარდგენის პროცედურები მხოლოდ მათ ორგანიზაციულ უნარზე, კვალიფიკაციასა და გამოცდილებაზეა მინდობილი. ხელმძღვანელობა ნაკლებად ერკვევა და არ შეუძლია ადეკვატურად შეაფასოს შესრულებული სამუშაოს ხარისხი, მისი მოცულობა თუ ეფექტიანობა, რაც, ცხადია, ნეგატიურად აისახება საწარმოს ფინანსურ მაჩვენებლებსა და მათი გაუმჯობესების მმართველობით გადაწყვეტილებებზე. ამასთან, ბუღალტრის ასეთი „შეუზღუდავი დამოუკიდებლობა“ შეცდომების დაშვების, ეთიკური ნორმების დარღვევის თუ კორუფციული გადაცდომების საფრთხეებს აჩენს. გარდა ამისა, უკვე ერთგვარ ჩვეულებად ჩამოყალიბებული ასეთი ვითარება, ერთი მხრივ, ნათლად წარმოაჩენს ბუღალტრის წვლილსა და ადგილს საწარმოს ხელმძღვანელობით იერარქიაში, მეორე მხრივ კი, მიანიშნებს ბუღალტრული აღრიცხვისა და ფინანსური ანგარიშგების მნიშვნელობის უფრო ღრმად გაცნობიერების აუცილებლობაზე. აქედან გამომდინარე, სხვა მრავალთა საკითხთა შორის, დროის გამოწვევებმა აქტუალური გახადა საწარმოს მმართველობისთვის სააღრიცხვო ინფორმაციის გამოყენების ხარისხის გაუმჯობესება, რაშიც უპირველესად, მოიაზრება ეკონომიკის გრძელვადიანი განვითარებისთვის პროფესიული ორგანიზაციებისგან ბიზნესის თანადგომა ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების მნიშვნელობის შესახებ საერთო ცნობიერების ამაღლების, კვალიფიციური კადრების მომზადების, სააღრიცხვო ინფორმაციის მომხმარებელთა მოთხოვნების უფრო სრულად დაკმაყოფილების საკითხებში, აგრეთვე ბუღალტერთა სერტიფიცირებისა და მათი განგრძობითი სწავლების უზრუნველყოფის ღონისძიებების ორგანიზება.

ბუღალტრული აღრიცხვის ხარისხის ამაღლება ნიშნავს საწარმოს მმართველობისთვის საუკეთესო გადაწყვეტილებების მისაღებად საჭირო ინფორმაციის შესაბამისობის უზრუნველყოფას. ბუღალტრული აღრიცხვის ხარისხის შემდგომ განვითარებაში, ფინანსური ანგარიშგების ფუნდამენტური ხარისხობრივი მახასიათებლების (აღქმადობის, საიმედოობის, შესაბამისობის, შესადარისობის) განუხრელი დაცვის გარდა, იგულისხმება ხელმძღვანელებისთვის სასარგებლო ინფორმაციის დროულად და სრულად მიწოდების, განხილვის, შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღებისა და მათი განხორციელების პრაქტიკის დამკვიდრება.

გამოწვევები, რაც დარგის წინაშე დადგა, ყველაზე უკეთესად, პროფესიის წარმომადგენლებს ესმით. ამ მხრივ, საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაცია (ბაფი) და საქართველოს აუდიტორთა, ბუღალტერთა და ფინანსურ მენეჯერთა პროფესიული ფედერაცია (საბფმფ), დარგში განხორციელებული რეფორმების დაწყებდანვე ჩართულნი არიან. მათ ასევე ერთობლივად შეიმუშავეს წინადადებები საქართველოში ბუღალტრული აღრიცხვისა და ანგარიშგების ხარისხის ამაღლებისთვის.